

Ольга Валігура, Лариса Давиденко

АНГЛІЙСЬКА МОВА

Комплексна підготовка
до зовнішнього незалежного оцінювання

Видання третє, доповнене

За чинною програмою ЗНО

- ✓ Довідковий теоретичний матеріал
- ✓ Тренувальні вправи
- ✓ Тренувальні тестові завдання
- ✓ Відповіді до всіх тренувальних вправ і тестових завдань
- ✓ Мультимедійний додаток до посібника

Тернопіль
Видавництво «Підручники і посібники»
2017

УДК 811.36 = 111(076)
ББК 81.2АНГ-922
В 15

Рецензенти: *Калита А. А.* — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»
Бігич О. Б. — доктор філологічних наук, професор кафедри методики викладання іноземних мов Київського національного лінгвістичного університету
Маслюк Т. П. — учитель-методист англійської мови Тернопільської спеціалізованої школи I–III ступенів №3 з поглибленим вивченням іноземних мов

Редактор *Леся Вознюк*
Дизайнер обкладинки *Віталій Нехай*
Відповідальна за випуск *Леся Вознюк*

www.znovobooks.com.ua

Валігура О., Давиденко Л.

В 15 Англійська мова. Комплексна підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання / О. Валігура, Л. Давиденко. — Тернопіль : Підручники і посібники, 2017. — 544 с.
ISBN 978-966-07-3017-5

Посібник містить теоретичний матеріал, тренувальні вправи й тестові завдання. Зміст матеріалів відповідає чинній програмі з англійської мови для середньої загальноосвітньої школи та програмі ЗНО.

Для учнів загальноосвітніх шкіл, ліцеїв, гімназій, абітурієнтів, студентів, учителів і широкого кола людей, які вивчають англійську мову та прагнуть ефективними методами перевірити рівень сформованості іншомовної комунікативної компетенції.

УДК 811.36 = 111(076)
ББК 81.2АНГ-922

ISBN 978-966-07-3017-5

© Валігура О., Давиденко Л., 2016

ПЕРЕДМОВА

Відомо, що іноземна мова є важливим засобом міжкультурного спілкування. Такий підхід формує у випускників загальноосвітніх навчальних закладів здатність до соціального контакту з представниками іншої лінгвокультури в найтипівіших ситуаціях мовленнєвої взаємодії. Досягнення належного рівня сформованості навичок та вмінь забезпечується взаємопов'язаним комунікативним, когнітивним і соціокультурним розвитком учня. В Україні створено національний екзамен з іноземної мови, метою якого є введення зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання та з урахування світового досвіду в галузі незалежного тестування. Тому використання тестових завдань як ефективного засобу фронтальної перевірки знань є сьогодні особливо актуальним.

Структура посібника ґрунтується на методичних засадах сучасного навчання іноземних мов, яке передбачає оволодіння учнями іншомовним спілкуванням шляхом формування та розвитку міжкультурної комунікативної компетенції та її складових: мовленнєвої, мовної, соціокультурної та стратегічної ланок.

Посібник складається з шести частин: Test Your Language Competence (перевірка мовної компетенції), Test Your Listening Comprehension (перевірка мовленнєвої компетенції), Test Your Reading Comprehension (перевірка розуміння прочитаного), Test Your Writing Competence (перевірка писемної компетенції), Test Your Sociocultural Competence (перевірка соціокультурної компетенції) та зразків тестів у форматі ЗНО, згідно Програми зовнішнього незалежного оцінювання.

Перша частина посібника містить теоретично-довідковий матеріал та комплекс вправ і тестів, необхідних для вивчення та всебічного повторення англійської мови. До неї входять чотири розділи (Phonetics, Spelling, Vocabulary, Grammar), які містять вправи та тестові завдання, що перевіряють мовну компетенцію учнів, а саме рівень сформованості лексичних, граматичних, фонетико-орфографічних навичок та перекладацьких умінь.

Особливу увагу звернено на типові помилки, яких припускаються учні, та шляхи їх усунення. У цій частині в доступній формі пояснено фонетичні, лексичні, граматичні та орфографічні особливості англійської мови, які зазвичай спричиняють труднощі у практичному використанні.

Пропонований навчальний посібник містить різноманітні завдання, які дають можливість всебічно перевірити знання з англійської мови відповідно до вимог чинної програми для загальноосвітніх навчальних закладів Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти, Програми зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов та технічних характеристик тестів з англійської мови.

Тести у цьому посібнику містять завдання п'яти форм: 1) завдання на встановлення відповідності; 2) завдання з вибором однієї правильної відповіді; 3) завдання на заповнення пропусків; 4) завдання з розгорнутою відповіддю; 5) завдання на визначення правильності/неправильності твердження. Завдання широкого спектру перевіряють мовленнєві уміння та навички учнів з читання, письма, говоріння, володіння структурою англійської мови на лексичному, граматичному, фонетико-орфографічному рівнях, знання соціокультурних реалій англійськомовних країн.

Друга частина посібника Test Your Listening Comprehension містить завдання двох рівнів (B1 та B2). У ній запропоновано англійськомовні художні, науково-популярні тексти, автентичні діалоги, оголошення в громадських місцях, повідомлення на телефонні автовідповідачі. Після їх прослуховування подано завдання для перевірки навичок та вмінь розуміти автентичне мовлення, що допоможе визначити рівень мовленнєвої компетенції учнів з аудіювання.

Третя частина посібника Test Your Reading Comprehension складається з автентичних текстів, укладених відповідно до вимог зовнішнього незалежного оцінювання, спрямованих на визначення

рівня сформованості вмінь учнів самостійно читати та розуміти автентичні тексти різних жанрів та стилів; знаходити та аналізувати необхідну інформацію; робити висновки з прочитаного; аналізувати та зіставляти інформацію, розуміти логічні зв'язки між частинами тексту. Учням запропоновані вправи для оцінки рівня розуміння прочитаного тексту, вміння тлумачити лексичні та граматичні явища, ужиті в тексті.

Четверта частина Test Your Writing Competence присвячена письму, як важливому виду мовленнєвої діяльності, а саме вмінню виконувати різноманітні творчі завдання англійською мовою. До них належать: написання твору (есе); статті в газету/журнал; листів (ділових чи особистих); автобіографії; листівок. У цьому розділі пропонуються зразки творів/статей, листів, автобіографій та листівок, а також подано перелік завдань для самостійного виконання.

П'ята частина посібника Test Your Sociocultural Competence містить завдання лінгвокраїнознавчого змісту і зорієнтована на визначення рівня соціокультурної компетенції учнів, зокрема, перевіряється знання історії, географії, культури Великої Британії, Сполучених Штатів Америки та Канади та рівень сформованості лінгвокультурної компетенції, яка передбачає вміння враховувати культурні реалії, звичаї, традиції англomовних країн, а саме: розуміння прислів'їв, приказок, образних порівнянь, ідіом.

Шостий розділ посібника містить зразки 10 тестів з англійської мови двох рівнів (B1 та B2) у форматі ЗНО згідно Програми зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженої Міністерством освіти і науки України (наказ від 01.10.2014 р. №1121).

Наприкінці посібника наведені ключі до усіх вправ та тестових завдань, які допоможуть перевірити правильність їх виконання та звернути увагу на навчальний матеріал, що потребує доопрацювання.

Автори сподіваються, що завдання посібника допоможуть учителям організувати індивідуальну та самостійну роботу учнів, сприятимуть підвищенню об'єктивності контролю та оцінювання знань. Посібник буде корисним випускникам шкіл для відновлення та систематизації знань у підготовці до зовнішнього незалежного оцінювання.

Автори

PART 1. TEST YOUR LANGUAGE COMPETENCE

I. PHONETICS (ФОНЕТИКА)

1. LETTERS AND SOUNDS (БУКВИ І ЗВУКИ)

Aa	[eɪ]	Nn	[en]
Bb	[bi]	Oo	[oʊ]
Cc	[si]	Pp	[pi]
Dd	[di]	Qq	[kjuː]
Ee	[i]	Rr	[ɹ]
Ff	[ef]	Ss	[es]
Gg	[dʒi]	Tt	[ti]
Hh	[eɪtʃ]	Uu	[juː]
Ii	[aɪ]	Vv	[vi]
Jj	[dʒeɪ]	Ww	[dʌblyuː]
Kk	[keɪ]	Xx	[eks]
Ll	[el]	Yy	[juː]
Mm	[em]	Zz	[zed]

Англійський алфавіт, як і український, складається з букв, які позначають голосні та приголосні звуки. Голосні звуки у вимові утворюють склад, приголосні утворюють склад у сполученні з голосними та з приголосними [l], [m], [n].

В англійській мові є 26 літер: 6 літер (a, e, i, o, u, y) позначають 22 голосні звуки, а решта 20 літер — 24 приголосні звуки.

Запам'ятай!

Букви пишуть і читають, а звуки чувають і вимовляють.

Для позначення звуків використовують фонетичну транскрипцію (знаки, якими позначають звуки). Для більшої частини знаків фонетичної транскрипції використовують букви латинського алфавіту, і лише для деяких — особливі знаки. Знаки фонетичної транскрипції записують у квадратних дужках.

Голосні звуки

В англійській мові виділяють 12 монофтонгів та 8 дифтонгів.

Монофтонги: [i:], [ɪ], [æ], [e], [ɛ:], [ɜ:], [ɔ:], [ɒ], [ʊ:], [Y], [ɛ:], [q].

Монофтонги поділяють на довгі: [i:], [ɛ:], [ɜ:], [u:], [ɛ:] та короткі: [ɪ], [e], [æ], [ɒ], [Y], [ɜ], [q].

Довгота голосних впливає на зміст слова: *Pete* [pi:t] — Піт (чоловіче ім'я) та *pit* [pɪt] — шахта.

Дифтонги: [eɪ], [aɪ], [oɪ], [qY], [aY], [ɪq], [eq], [Yq].

В англійській мові крім того є трифтонги [aɪq], [aYq]: *fire*, *hour*.

Приголосні звуки

В англійській мові приголосні звуки поділяють на дзвінкі та глухі.

Дзвінкі: [b], [d], [v], [w], [m], [n], [ŋ], [l], [r], [j], [ð], [z], [ʒ], [z], [g].

Глухі: [p], [t], [k], [ʃ], [ç], [s], [f], [tʃ], [k].

2. ACCENT (НАГОЛОС)

У словниках вживають два знаки, які позначають наголос: [ˈ], [ˈ]. Їх ставлять перед наголошеними складами.

Знак [ˈ] означає головний наголос: *city* [ˈsɪtɪ], *effect* [ɪˈfekt].

Знак [ˈ] означає другорядний наголос, який слабший від головного: *constitution* [ˈkɒnstɪtʃʊʃən].

Словесний наголос — це наголос, постійно закріплений за певним складом у кожному слові.

Місце словесного наголосу може змінити значення слова: **'increase** (n) — ріст, **in'crease** (v) — рости.

Місце наголосу в слові зумовлює читання наголошених голосних, вимову ненаголошених голосних та інколи приголосних.

Наголос у двоскладових словах із суфіксами, як правило, падає на смислову частину слова, тобто на перший склад: *'meeting*, *'famous*, *'banner*, *'distance*, *'product*, *'problem*, *'surface*, *'city*.

У двоскладових дієсловах із префіксами наголос падає на другий склад, тобто на корінь слова. Це правило застосовне для читання деяких прийменників, прислівників, сполучників, а також іменників та прикметників: *be'gin*, *ob'serve*, *di'vide*, *be'lieve*, *re'lax*, *com'pare*, *re'port*, *be'cause*.

Деякі двоскладові слова, які починаються із префікса, мають рухомий наголос. Якщо у слові наголос падає на префікс, то воно виступає в ролі іменника чи прикметника, якщо на кореневу частину — у ролі дієслова:

іменник *'present* *'increase* *'process* *'record* *'export*

дієслово *pre'sent* *in'crease* *pro'cess* *re'cord* *ex'port*

Окрему групу становлять двоскладові слова з аналогічною структурою, які мають наголос на другому складі незалежно від того, до якої частини мови вони належать (іменник, прикметник чи дієслово): *re'lax* (n, v), *re'search* (n, v), *con'trol* (n, v), *re'port* (n, v), *con'cern* (n, v), *res'ponse* (n, v), *cor'rect* (adj, v), *di'rect* (adj, v), *com'plete* (adj, v).

Наголос у складних іменниках зазвичай падає на першу частину слова: *'schoolgirl*, *'blackboard*, *'classroom*, *'football*.

Наголос у складних прикметниках, як правило, падає на обидві частини слова: *'all 'union*, *'self 'made*

Кількісні та порядкові числівники від 13 до 19 в абсолютному вживанні та дієслова з придієслівними частками на зразок *'stand up* мають два однакових за силою наголоси: *'fif'teen*, *'write 'down*, *'six'teen*, *'go 'on*.

3. READING RULES (ПРАВИЛА ЧИТАННЯ)

Загальні правила читання голосних звуків у наголошених та ненаголошених складах

Алфавітне читання голосних:

Голосні **a, e, i, o, u** читають [eɪ], [ɪ], [aɪ], [qʏ], [ju:]:

- 1) наприкінці слова або перед голосним: *he, go, poetry, day*;
- 2) перед одним приголосним (окрім **r**) або перед приголосним + **r** чи **l**, якщо після приголосного стоїть/стоять:
  - а) «**німе**» **e** (буква, яку не читають): *make, able, acre, theme, metre, life, idle, fibre, home, noble, mute*;
  - б) **голосні a, e, o, u**, у в останньому складі, який не закінчується на «**німе**» **e** (голосний **i** — **виняток**): *fatal, paper, legal, fever, final, stem, oval, open, motor, opus*, *але: acid, tacit, topic; palace, preface, tribune*. Після **j, sh, ch, l, r** алфавітне читання букви **u** [ju:] змінюється звуком [u:]: *rural, plural* і т.д.;
  - в) кінцеві **-able, -ing, -is, -ive**: *capable, making, basis, native, completing, crisis, decisive, notable, groping, diagnosis* і т.д.;
  - г) **e** або **i** + **голосний**: *radiate, station, medial, sodium, motion*. (Це правило не поширюється на голосний **i**, який за цих умов вимовляють як [ɪ]: *condition, division*).

yacht [jʰɛt]	яхта
yard [jʰɛ:d]	ярд, двір
yarn [jʰɛ:n]	пряжа
yellow [ˈjɛlqY]	жовтий
year [jʰɪ]	рік
beyond [bɛjʰɛnd]	за, по той бік

Читання приголосних звуків

Приголосні **b, g, f, n, k, m, p, s, v, x, z, d, l, t** передають звуки, близькі до відповідних звуків української мови. Проте в англійській мові глухі звуки вимовляють чіткіше, ніж в українській. В англійській мові кінцеві дзвінки приголосні не оглушуються, тому що дзвінкість та глухість кінцевих звуків є засобом розрізнення змісту.

Наприклад: **sad** — **sat** (сумний — сидів), **bag** — **back** (сумка — спина), **duck** — **dark** (качка — темний), **pig** — **pick** (свиня — збирати). Подвоєні приголосні вимовляють як один звук. Наприклад: **sell** [sel], **mass** [mɑs], **add** [ɔd].

Знак	Приклад	Транскрипція	Переклад
[p]	pen	[pen]	ручка
[b]	book	[bʊk]	книжка
[t]	table	[teɪbəl]	стіл
[d]	doll	[dɒl]	лялька
[k]	kite	[kaɪt]	повітряний змій
[g]	goose	[gʊs]	гусак
[ʧ]	child	[ʧaɪld]	дитина
[dʒ]	bridge	[brɪdʒ]	міст
[f]	fine	[faɪn]	гарний
[v]	village	[ˈvɪlɪdʒ]	село
[θ]	thick	[θɪk]	товстий
[ð]	this	[ðɪz]	цей
[s]	street	[stri:t]	вулиця
[z]	zoo	[zuː]	зоопарк
[ʃ]	shelf	[ʃelf]	полиця
[tɪv]	television	[ˈtelɪvɪʒən]	телебачення
[h]	home	[həʊm]	дім
[m]	morning	[ˈmɔ:nɪŋ]	ранок
[n]	nose	[noʊz]	ніс
[ŋk]	bank	[bæŋk]	банк
[r]	rose	[roʊz]	троянда
[l]	little	[ˈlɪtl]	маленький
[w]	one	[wʌn]	один
[j]	yellow	[ˈjɛlqY]	жовтий

Вимовляй правильно!

Буква	Алфавітна вимова	Читання (звук)	Читання деяких буквосполучень
-------	------------------	----------------	-------------------------------

Cc	<i>[s]</i>	<i>[s]</i> перед e, i, y : <i>face</i> [feɪs], <i>ice</i> [aɪs] <i>[k]</i> перед a, o, u та в інших випадках: <i>cake</i> [keɪk], <i>cold</i> [kɔld]	ck [k]: <i>black</i> [blæk], <i>duck</i> [dʌk] ch [tʃ]: <i>chick</i> [tʃɪk] Але : <i>school</i> [sku:l] tch [tʃ]: <i>catch</i> [kætʃ]
Gg	<i>[dʒ]</i>	<i>[dʒ]</i> перед e, i, y : <i>page</i> [peɪdʒ], <i>gin</i> [dʒɪn] Винятки : <i>girl</i> [gɜ:l], <i>tiger</i> [taɪdʒə], <i>give</i> [gɪv], <i>get</i> [get], <i>geese</i> [dʒi:z], <i>gear</i> [gɪə], <i>gild</i> [dʒɪld], <i>target</i> [tɑ:ɡɪt], <i>gift</i> [dʒɪft], <i>gilt</i> [dʒɪlt], <i>giggle</i> [dʒɪɡl], <i>begin</i> [bɪˈɡɪn], <i>together</i> [təˈɡeðə], <i>finger</i> [ˈfɪŋɡə]	dg [dʒ] на початку і наприкінці слів: <i>bridge</i> [brɪdʒ] gh не вимовляють: <i>night</i> [naɪt], <i>high</i> [haɪ] ng [ŋ]: <i>bring</i> [brɪŋ], <i>song</i> [sɒŋ], <i>English</i> [ˈɪŋɡlɪʃ]
Ss	<i>[s]</i>	<i>[s]</i> після глухих приголосних і на початку слова: <i>cats</i> [kæts], <i>sat</i> [sæt] Але не вимовляють у словах: <i>isle</i> [aɪl], <i>island</i> [ˈaɪlənd], <i>aisle</i> [aɪl], <i>viscount</i> [ˈvɪskaʊnt] <i>[z]</i> після дзвінких приголосних, голосних і між голосними: <i>nose</i> [noʊz], <i>beds</i> [bedz], <i>busy</i> [ˈbɪzi]	ss [s]: <i>dress</i> [dres] sh [ʃ]: <i>sheep</i> [ʃi:p]
Hh	<i>[eɪ]</i>	<i>[ɪ]</i> <i>her</i> [hɜ:] Але не вимовляють на початку та в середині таких слів: <i>hour</i> [aʊə], <i>hourly</i> [ˈaʊəli], <i>honest</i> [ˈɒnɪst], <i>honour</i> [ˈɒnə], <i>honorary</i> [ˈɒnə(ri)əri], <i>dishonour</i> [dɪʃˈɒnə], <i>dishonest</i> [dɪʃˈɒnɪst], <i>vehicle</i> [ˈvi:ɪk(ə)l], <i>shepherd</i> [ˈʃepəd] <i>[-]</i> після w : <i>where</i> [weə], <i>what</i> [wɒt], <i>why</i> [waɪ], <i>when</i> [wen], <i>who</i> [hu], <i>whose</i> [hu:z], <i>whom</i> [həm], <i>whole</i> [həʊl]	th [θ]: <i>thick</i> [θɪk] th [ð]: <i>this</i> [ðɪs]
Xx	<i>[eks]</i>	<i>[ɪz]</i> перед наголошеними голосними: <i>exam</i> [ɪˈɡzæm] <i>[ks]</i> в інших випадках: <i>text</i> [tekst], <i>six</i> [sɪks]	
Qq	<i>[kw]</i>		qu [kw] в наголошених складах: <i>queen</i> [kwɪn], <i>quiz</i> [kwɪz]
Ww	<i>[w]</i>	<i>[w]</i> <i>way</i> [weɪ], якщо вимовляти цей звук з артикуляцією 'у'	wo [wɜ:]: <i>worker</i> [ˈwɜ:kə], <i>word</i> [wɜ:d] ew [ju:]: <i>pew</i> [piju:], <i>few</i> [fju:], <i>dew</i> [dju:]

Зверни увагу!

- к не читають перед *[n]*: *know* [nəʊ] знати, *knife* [naɪf] ніж, *knee* [ni:] коліно;

- **w** не читають перед [r]: write [rʷɪt] писати, wrong [rʷɔŋ] неправильний; у словах: answer [ˈɹɪnsɚ], sword [sɔ:d];
- **c** не читають перед приголосним **k**: lock [lɒk] замок;
- **t** не читають у буквосполученнях **-ft-**, **-st-**, **-ste-**: often [ˈɒf(t)n] часто, soften [ˈsɒf(t)n] пом'якшувати, christen [ˈkrɪstn] хрестити, fasten [ˈfæstn] прикріпляти, hasten [ˈhæstn] прискорювати, whistle [ˈwɪs(t)l] свист, wrestle [ˈres(t)l] боротися, bristle [ˈbrɪs(t)l] щетина, castle [ˈkæstl] замок, hustle [ˈhʌstl] штовхати, bustle [ˈbʌstl] метушитися, rustle [ˈrʌs(t)l] шелест, nestle [ˈnestl] примоститися, jostle [ˈdʒɒstl] товпитися;
- **t** не читають наприкінці деяких слів французького походження: buffet [ˈbʊfɛt] буфет, ballet [ˈbæleɪ] балет, valet [ˈvæleɪ] слуга, depot [ˈdeɪpɔt] депо, debut [ˈdeɪbu:t] дебют.

Читання сполучень приголосних звуків

ch	[tʃ]	chess, chin, chime, inch
	[k]	ache, stomach, choir, chaos, architect, archives, melancholy, technical, chasm, chronicle, chemist, anchor, mechanic orchestra, chorus, character, echo, orchid, monarch, Michael, cholera, christen
sh	[ʃ]	show, she, dish, worship
tch	[tʃ]	match, scratch
ck	[k]	crack, clock, pocket
th	[θ]	на початку повнозначних слів і наприкінці слова: thick, myth
	[ð]	на початку займенників, службових слів і між голосними: that, bathe
wh	[w]	на початку слова перед усіма голосними, крім o : what, which, why, where
	[k]	перед голосним o : who, whom
ng	[ŋ]	наприкінці слова: long, song
	[ŋg]	у середині слова: English, single, anger
nk	[ŋk]	thank, bank
kn	[n]	на початку слова: know, knife, knee, knit, knot, knock
wr	[r]	на початку слова: write, wrong, wring, wrap, wrest, wretch, wrench, wreath, wrinkle
mb	[m]	наприкінці слова: comb, lamb, jamb, dumb, numb, thumb
mn	[m]	autumn, condemn, column, solemn, hymn, damn
gh	[g]	на початку слова: ghost, ghostly, ghetto
	[f]	наприкінці слова: enough, cough, rough, laugh
	[-]	у середині та наприкінці слова: neighbour, eight, freight, sleigh, right, fight, night, tight, sight, high, though, thorough, borough, through, plough, weigh
gn	[n]	на початку слова: gnaw, gnome, gnat, gnash
		наприкінці слова: reign, sign
		наприкінці слів французького походження: sign, design, align, reign, foreign, sovereign, campaign, campaign
ph	[f]	phone, telegraph, paragraph, geography, physics, physicist
pn	[n]	у словах грецького походження: pneumonia, psychology
ps	[s]	psalm, psychiatry, psychotic
sc	[s]	перед e, i, y : science, scene, scenic, ascend, descend, fascinate, scissors
rh	[r]	на початку слова: rhythm, rhyme, rhapsody, rhetoric, rheumatic,

		<i>rheumatism, rhubarb</i>
bt	[t]	наприкінці слова: <i>debt, doubt, subtle</i>
nd	[n]	у складених словах: <i>sandwich, handsome, granddaughter</i>
sch	[ʃ]	<i>schedule, schilling</i>

Слова-омографи

Омографи — слова, які пишуть однаково, але вимовляють по-різному.

	[s]		[z]		
use	[ju:s]	використання	use	[ju:z]	використовувати
close	[kloʊs]	закритий	close	[kloʊz]	закривати
excuse	[ɪks'kju:s]	вибачення	excuse	[ɪks'kju:z]	вибачати
advise	[əd'vɪʒs]	порада	advise	[əd'vɪʒz]	радити
practice	[ˈpræktɪs]	практика	practise	[ˈpræktɪz]	практикувати

EXERCISES

1. Read the letters, letter-combinations and transcription.

- c, g, h, j, k, l, s, v, w, z, f, u, e, i, o;
- ch, ck, sh, ar, or, ir, oo, qu, ng, nk, wh;
- [ei], [d], [p], [w], [v], [s], [ʃ], [a:], [d], [e], [m], [n], [r], [t], [f], [r], [g]

2. Read the words.

- pen, pin, top, jeep, Spain;
- dip, pond, deep, needle, dog, duck;
- plumb, limb, bomb, tomb;
- Ukraine, umbrella, sun, picture, uniform;

- apple, ant, acorn, cat, car, face, name;
- elephant, eagle, desk, hen, jacket.

3. Read the words.

Dip, pond, cat, top, pen, duck, face, hen, ant, dog, desk, pin.

4. Read the words.

berry — very	curry — hurry	ability — fidelity
lorry — sorry	candy — dandy	activity — disparity
happy — family	badly — baggy	moon — tool — pool
lucky — study	agony — hostility	room — too — boot

5. Change the first letter, make up the new words and read them.

- rose — nose
- nice —
- cat —
- map —

6. Read the pairs of words and explain the difference between them.

curd — curt	come — some
cry — dry	turn — burn
log — dog	herd — herb
bad — sad	farm — warm

7. Read the words according to the rules of reading.

Reach, decline, leave, snake, make, clean, divine, mine, gram, garage, gear, target.

8. Read the words according to the rules of reading.

Type, tin, fine, pin, lip, pile, line, sit, fit, set, best, sin, fist, miss, pens, less, lends, Bess, seems, size, zest, send, gilt, island, aisle.

9. Read the words according to the rules of reading.

a) pale, date, ban, tape, fate, mad, say, same, fat, day, Sam, lane, land, tame, Spain, faint, aim, leave, beat, deed, lean, mean, seat, nice;

b) line, pin, pine, dene, fine, man, dent, Ann, nine, same, Sam, bet, bed, dine, did, May, fit, style, vet, bay, sat, tilt, file, faint, ease, pet, tin, veal, slip, stay.

10. Read the words according to the rules of reading.

Cap, can, ice, came, nice, cat, neck, mice, fact, space, peck, pace, kin, keen, pact, face, gate, gem, gas, age, gym, page, egg, gin, game, beg, gag, jam, Jim, Jack, Jane, sky, shame, dish, she, ship, shape, shave, fish, shine, chest, chin, match, catch, fetch, chick, chill, this, that, these, than, them, theme, faith, thick, thin.

11. Read the words according to the rules of reading.

a) risk, red, ripe, read, rest, rally, hand, hay, hip, hate, heap, help, hide, yes, yell, easy, daddy, yet, yelp, my, by, myth, next, text, exam, sex, six, sixty, ring, thing, fang, bring, sing, gang, sling, drink, link, clink, pink, prank;

b) shelf, shy, sheet, dash, fish, chain, chick, change, catch, patch, mine, cage, fill, mile, Spain, miss, ice, page, back, space, click, game, gem, let, lest, gay, set, lay, say, lack, icy.

12. Read the words according to the rules of reading.

a) note, lot, lone, nod, code, cot, tone, cope, dot, sock, hot, pope, doll, hop, bone, tool, moon, look, doom, took, fool, cool, shook, loop, cook, choose, hook, sport, torn, corn, gorge, or, fork;

b) lead, steel, meat, bet, lest, tip, tiny, type, myth, mice, stay, plain, star, farm, cart, cell, cod, sing, cling, bank, rank, spin.

13. Read the words according to the rules of reading.

Cup, cube, but, nut, mute, butter, rung, huge, wake, weak, wig, waver, wine, wink, way, weed, wit, coin, boy, point, join, toy, noisy, joy, now, how, yellow, bow, Moscow, town, vow, window, gown, down, out, ounce, foul, noun, scout, count, seller, actor.

14. Read the words according to the rules of reading.

a) tern, first, bird, third, stern, turn, Byrd, furs, cull, curt, serf, curb, herb, want, wash, was, watch, watt, whale, wharf, wheat, ward, when, whether, which, whiff, whip, warn, whole, warp, why;

b) cat, bunch, pinch, rice, will, chest, sister, frost, lick, sly, pace, lunch, rib, from, luck, cry, chat, shy, chill, sky, hale, rose, spine, till, spider, vine, till, sniff, maze, pan, reader.

15. Read the words according to the rules of reading.

a) leer, beer, peer, veer, teem, fee, wee, bee, feel, air, fair, hair, stairs, pair, plain, Spain, faint, care, fare, mare, stare, bare, rare, pure, one, during, fire, mire, tire, shire, here, sere, mere, our, flour, sour, world, worm, worship, word, worthy;

b) fate, fat, far, fare, Peter, pet, pert, here, style, gyms, Byrd, tyre, file, fill, first, fired, tube, tub, turn, cure, bone, lot, form, store.

16. Read the words according to the rules of reading.

a) quite, quick, quest, quiz, quaver, quits, small, fall, tall, call, all, chalk, walk, calk, new, few, stew, pew, hew, pewter, hewn, news, write, wrest, wrung, wrist, wring, wreck, wrap, wry, wrong, English, angry, angle, high, nigh, right, night, bright, might, light, fight;

b) she, meek, reel, grim, happy, pony, sack, lad, darn, got, lard, pont, mull, bloom, butter, ugly, rudder, sink, mill, fuss, hobby, fly, cube, seep, pep, send, stove, made, Sam, pane, sand, plate, mean, heat, pine, sty, teach, close, clock, shelf, cock, tape, tone, bud, fun, fume, laid, bay, tube, far, hard, term, bird, skirt, thirsty, icy, free, party, peg, gent, peck, skin, single.

17. Read the words. Pay attention to the pronunciation of the letters in bold.

A

pan, pane, **pain**, paint, part, pair, plan, plain, plane, play, chain, chair, charm, hand, hat, hate, hail, hare, wave, wait, tail, take, state, stair, stare, starve, start, star, **age**, page, stage, rage, rag, raise, span, Spain, spar, spare, baffle, cable, handle, candle, cradle, cattle, angle, grace, graze, space, pace, race, pack, rack, add, aid, aim, am, arm, cat, cart, car, care, shack, shake, shark, share, man, main, mate, smart, snare, yard, guard, fat, fait, fame, fair, far, fare, wait, ware, safe, save, clamp, camp, catch,

cage, shape, sharp, bar, bare, brand, braid, dam, date, dare, dark, sank, thank, than, tank, tame, sake, mat, able, sack, cottage, storage, barn, parry, tarry, pass, mast, nasty, navy, flask, bask, dare, scare, ray, bay, stairs, fair, rail, bald, stalk, warm, false.

E

we, wet, West, week, weak, went, me, mete, meet, meat, met, mend, mere, he, heed, heat, hem, scheme[k], hell, her, here, herd, heard, three, sphere^{/ff/}, gem, gentle, germ, team, ten, term, eat, ear, earn, pearl, feat, fear, deep, depth, deer, cent, scene, seem, serve, eagle, early, steam, stream, dream, dear, dean, dress, guest, guess, restrain, queer, need, near, breed, bred, stretch, wretch, jet, jerk, chest, cheese, cheer, cheat, sleep, slept, cease, deed, clean, clear, leave, sleeve, see, sea, seat, search, knee, knelt, free, tree, three, meddle, settle, lend, bent, send, sent, lend, lent, else, yet, yeast, each, earth, hear, heard, egg, edge, Pete, peg, begin, bespeak, wee, sweep, engineer, leer, speak, veal, seal, bread, spread, head, lead, earth, per, terms, merry, error, mere, sphere, new, grew, pew, screw, money, parley.

I

die, died, dime, dim, disk, dirt, dire, fin, fine, fit, first, fist, fire, firm, with, wise, mild, white, wide, wife, while, wire, bid, bide, bird, tried, sing, sink, thin, sin, thick, mighty, sick, circle, sickle, hit, hire, spied, simple, single, since, price, alive, nice, scribe, scribble, shrink, twist, swift, fish, wish, win, wine, file, vile, pine, minute, filth, squire, skirt, shirt, pride, bride, mill, mile, dish, ditch, disk, inch, ink, din, lime, rite, trimmed, pie, tied, wright, sigh, tightly, sir, mirth, stir, birch, culture, admire, irresponsible, squirrel, child, wild, kind, grind, hind, bike, little, high.

O

go, goes, foe, no, note, not, nor, North, boat, board, bore, bored, hop, hope, toe, tone, rod, road, fore, force, loss, lost, stone, store, hot, horse, coat, cord, forge, tone, torn, tore, fond, force, bone, bore, soak, soft, sore, soar, coat, cord, hot, hoarse, horse, stock, stark, hole, coast, nose, loss, rope, grope, for, form, fore, ford, foam, vote, dome, toss, cloth, love, dove, other, wool, tooth, rook, hook, hold, bold, boat, toast, out, blouse, thou, nervous, various, crown, brow, sorrow, borrow, broil, oyster, forth, cord, core, bore, worm, worthy, worship.

U

cut, cute, curt, cure, curve, gruff, run, burst, pure, hut, hurt, jump, fuss, fuse, urge, huge, nude, sun, burn, burnt, crush, thrust, rust, plunge, bundle, gulf, just, dusk, duck, due, dune, turn, dure, chunk, lung, stunt, trunk, stuff, nurse, use, thump, shut, mud, muddle, bugle, struggle, rush, such, much, lump, mutton, hurry, furrow, burrow, lung, rule, rude, blue, clue, tune, puma, fur, slur, spur, murder, sure, furious, picture, torture, culture.

Y

My, type, by, myth, try, baby, yes, yet, gyp, myrtle, why, dye, spy, tyre, city, yellow, toy, boy, any, symbol, system, money, cry, dyed, gym, dry, monkey, physics, psychology, busy, merry, joy, century, cycle, party, lady, fifty, type, lyric.

18. Read the words. Pay attention to the pronunciation, spelling and meaning.

lead — lid	leave — live
lark — luck	pool — pull
feel — fill	fool — full
eat — it	port — pet
food — foot	seat — sit
charm — chum	seek — sick

19. Read the words. Pay attention to the pronunciation, spelling and meaning.

calm — come	March — much
dark — dull	port — pot
hard — hundred	chalk — chock
darn — done	court — cot
Bart — but	lead — lid
cart — cut	last — must

20. Write down the transcription of the pairs of words.

slip — sleep	sell — sale
diary — dairy	ship — sheep

model — modal	live — leave
saw — so	Polish — polish
worth — worse	fill — feel
guard — guide	sit — seat

21. Read and compare the pronunciation of consonants in the words.

[ʒ] [ʃ]
 breath — breathe
 bath — bathe
 cloth — clothe
 worth — worthy
 south — southern

[p]	[k]	[g]
pride — bride	come — gum	
cap — cab	pick — big	
pie — buy	dock — dog	
pea — lea	crew — grew	

[f]	[v]	[t]	[d]
knife — knives	set — said		
life — lives	late — laid		
few — view	true — drew		
safe — save	try — dry		

22. Read and compare the pronunciation of consonants in the words.

[d — z — ʒ]
 breed — breeze — breathe
 laid — laze — lathe
 seed — sees — seethe
 teed — tease — teethe

[f — ʒ — s]
 fill — thrill — sill
 fan — thank — sank
 fin — thin — sin
 fig — thick — sick

[t — s — ʒ]
 team — seem — theme
 boat — boss — both
 fate — face — faith
 tin — sin — thin

[f — v — w]
 fain — vain — wain
 fear — veer — weary
 fair — vail — wear
 fail — veil — wail

23. Write down the transcription and translation of the homophones.

sell — cell	dear — deer	pair — pear
table — tail	feat — feet	feat — feet
weak — week	freak — frake	vain — vein
hair — hare	sun — son	sail — sale

24. Write down the transcription and translation of the words.

fat — that	closing — clothing
sing — thing	there — fair
say — they	Sue — zoo
some — thumb	few — view

first — thirst   prices — prizes
 breeze — breathe   ice — eyes
 pass — path   leaf — leave

25. Write down the words in Past Simple into three columns according to their pronunciation.

walked   knocked   jumped   wanted   looked
 explained   arrested   stopped   called   arrived
 started   helped   carried   missed   guessed

[t]	[d]	[ɪd]
walked	called	wanted

26. Write down the words in Present Simple (3rd person Singular) into three columns according to their pronunciation.

looks   sells   runs   finishes   loses
 cuts   hopes   includes   chooses   misses
 calls   watches   rains   wears   gets
 begins   sleeps   stops   seems   touches
 writes   laughs   speaks   promises   drives

[s]	[z]	[ɪz]
looks	sells	finishes

27. Read the words. Pay attention to the pronunciation of consonant sound 'g'.

get   together   begin   stranger   forget
 girl   cigarette   magic   dangerous   again
 bag   good-bye   grass   give   Egypt
 change   language   register   engine   large
 vegetables   Germany   grandparents

28. Write down the correct number according to the pronunciation of the words in bold. Read the poem aloud.

When the English tongue we speak,

Why does (1) **break** not rhyme with (2) **weak**?

2 [ɛ]

1 [eɪ]

Won't you tell me why it's true

We say (3) **sew**, but also (4) **few**?

[u:]

[qY]

And the maker of a verse

Cannot rhyme his (5) **horse** with (6) **worse**?

[ɔ:]

[ɛ:]

(7) **Beard** is not the same as (8) **heard**.

[ɛ:]

[ɜ]

(9) **Cord** is different from (10) **word**,

[ɛ:]

[ɔ:]

(11) **Cow** is cow, (12) **low** is low,

[aY]

[qY]

(13) **Shoe** is never rhymed with (14) **foe**.

[u:]

[qY]

Think of (15) **hose** and (16) **dose** and (17) **lose**,

[u:z]

[qYz]

[qYs]

And think of (18) **goose** and yet of (19) **choose**,

[u:z]

[u:s]

Think of (20) **comb** and (21) **tomb** and (22) **bomb**

[ɔ:m]

[u:m]

[qYm]

(23) **Doll** and (24) **roll** and

[ɔ:l]

[qYl]

(25) **home** and (26) **some**.

[hɔ:m]

[qYm]

And since (27) **pay** is rhymed with (28) **say**

[eɪ]

Why not (29) **paid** with **said** I (30) **pray**?

[eɪ]

[e]

Think of (31) **blood** and (32) **food** and (33) **good**;

[N]

[u:]

[h]

(34) **Mould** is not pronounced like (35) **could**.

[Nd]

[qYd]

Why is (36) **done**, but (37) **gone** and (38) **lone**?

[qY]

[ʒ]

[ʃ]

Is there any reason known?

To sum it up, it seems to me

That sounds and letters don't agree.

29. Write down the number of the word from the poem near the correct sound in the table. Read the poem aloud.

I take it you already know
 Of **tough** (1) and **bough** (2)
 and **cough** (3) and **dough** (4)?
 Some falter, (but I think not you)
 On **hiccough** (5); **thorough** (6),
tough (7) and **through** (8).
 Well done! And now you wish perhaps,
 To learn of less familiar traps?
 Beware of **heard** (9), a dreadful word,
 That looks like **beard** (10) and sounds like **bird** (11).
 And **dead** (12). It's said like **bed** (13), not **bead** (14) —
 For goodness' sake don't call it 'deed' (15)!
 Watch out for **meat** (16) and **great** (17) and **threat** (18)
 They rhyme with **suite** (19) and **straight** (20) and **debt** (21).
 A moth is not a moth in **mother** (22)
 Nor **both** (23) in **bother** (24),
broth (25), in **brother** (26);
 And **here** (27) is not a match for **there** (28),
 Nor **dear** (29) and **fear** (30)
 for **bear** (31) and **pear** (32) —
 And then there's **dose** (33) and **rose** (34) and **lose** (35);
 Just look these up, with **goose** (36) and **choose** (37).
 Now, **cork** (38) and **work** (39);
 and **card** (40) and **ward** (41);
 And **font** (42) and **front** (43);
 and **word** (44) and **sword** (45);
 And **do** (46) and **go** (47);
 and **thwart** (48) and **cart** (49) —
 Come, come, I've hardly made a start!
 A dreadful language? Sakes alive!
 I'd mastered it when I was five!

[ʒ]		[ʒ]		[ʃq]	
[u:]		[qY]		[Yq]	
[O:]		[ʃ]		[ʒ:]	
[aY]		[ɜ]		[eʃ]	
[e]		[ʃ]		[eq]	

30. Divide the following words into three groups.

a) nouns, in which the ending -s is pronounced as [ʒz];

b) nouns, in which the ending -s is pronounced as [ɜ];

c) nouns, in which the ending -s is pronounced as [s];

Flowers, horses, hats, cliffs, beds, noses, caps, bridges, boys, doves, books, bees.

4. PRONUNCIATION TESTS

Pronunciation: homophones

Test 1**Mark if the words in each pair sound: (A) the same, (B) different.**

1. whether	weather
2. eats	each
3. wear	where
4. see	sea
5. warm	arm
6. buy	by
7. chair	share
8. no	know
9. night	knight
10. write	right.

	A	B
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Test 2**Mark if the words in each pair sound: (A) the same, (B) different.**

1. tale	tail
2. here	hear
3. hare	hair
4. blue	blew
5. ear	wear
6. too	two
7. fair	fare
8. though	thought
9. blood	flood
10. comb	tomb

	A	B
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Test 3**Mark if the words in each pair sound: (A) the same, (B) different.**

1. won	one
2. pail	pale
3. pear	fear
4. piece	peace
5. weak	week
6. straight	strait
7. pare	pear
8. bare	bear
9. wood	would
10. deer	dear

	A	B
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

Pronunciation: silent sounds**Test 4****Mark the correct variant to complete each sentence.**

1. The (1) ... spent the (2) ... in the castle.	
A knight	B night
2. Be sure to (1) ... your surname on the (2) ... line.	
A right	B write
3. Have you heard the fairy (1) ... about the cat with no (2) ...?	
A tale	B tail
4. We brought a (1) ... of cool water to the (2) ... traveller.	
A pale	B pail

	A	B
1. (1)		
1. (2)		

	A	B
2. (1)		
2. (2)		

	A	B
3. (1)		
3. (2)		

	A	B
4. (1)		
4. (2)		

5. The (1) ... on a (2) ... is called fur.

A hare

B hair

A B	
(1)	☐
(2)	☐

6. It is not (1) ... if some people do not pay their bus (2) ....

A fair

B fare

A B	
(1)	☐
(2)	☐

7. Yesterday the sky was clear (1) ... and the wind (2) ... from the north.

A blew

B blue

A B	
(1)	☐
(2)	☐

8. From (1) ... hundred flowers the prince had to find the fake flower before it wasn't (2) ... late.

A too

B two

A B	
(1)	☐
(2)	☐

9. He decided to (1) ... his new belt, but he didn't know (2) ... he put it.

A where

B wear

A B	
(1)	☐
(2)	☐

10. Do you always (1) ... the skin off a (2) ... before you eat it?

A pare

B pear

A B	
(1)	☐
(2)	☐

Test 5

Mark each **t** in the bold which is not pronounced.

- Listen (**A**) to (**B**) the tiny (**C**) birds in their nest (**D**).
- Having entered (**A**) the flat (**B**) Tony heard the parrot's (**C**) whistling (**D**).
- Fasten (**A**) your seat (**B**) belts (**C**) and stop (**D**) crying.
- Look at the castle (**A**)! It's (**B**) beautiful (**C**), isn't it (**A**)?
- We spent (**A**) our Christmas (**B**) vacations (**C**) at the mountains (**D**).

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐

Test 6

Mark the letters in bold which are not pronounced.

- A with   B why   C who   D want
- A write   B when   C weather   D woman
- A play   B cold   C look   D talk
- A small   B half   C animal   D sleep
- A brother   B father   C really   D grow

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐

Test 7

Mark the silent letters in the following words.

- sign   A s   B n   C b   D g
- receipt   A c   B p   C r   D t
- salmon   A l   B m   C n   D s
- honest   A s   B n   C h   D t
- knows   A n   B k   C o   D s

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐

Test 8

Mark the silent letters in the following words.

- cupboard   A b   B p   C c   D d
- half   A l   B h   C f   D a
- fasten   A n   B f   C s   D t
- doubt   A b   B t   C o   D u
- comb   A o   B m   C b   D c

	A	B	C	D
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐

Test 9

Mark the silent letters in the following words.

- lamb   A f   B m   C a   D b
- answer   A w   B n   C s   D er
- listen   A s   B t   C n   D l
- talk   A t   B k   C l   D a
- knife   A f   B n   C k   D i

	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				

Test 10

Mark the silent letters in the following words.

- night   A gh   B t   C n   D g
- climb   A m   B b   C c   D l
- knock   A t   B n   C k   D ck
- psychology   A p   B l   C g   D ch
- island   A d   B b   C n   D s

	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				

Test 11

Mark the silent letters in the following words.

- thumb   A b   B m   C u   D th
- foreign   A r   B g   C f   D n
- knowledge   A n   B k   C d   D g
- bombs   A b   B m   C s   D o
- castle   A c   B s   C l   D t

	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				

Test 12

Mark the silent letters in the following words.

- tomb   A m   B b   C t   D o
- sandwich   A n   B d   C s   D w
- knits   A t   B n   C k   D s
- fasten   A s   B n   C t   D f
- knot   A k   B n   C t   D o

	A	B	C	D
1				
2				
3				
4				
5				

Test 13

Mark the silent letters in the following sentences.

- An   onest man never tells lies.
A n   B j
C l   D h
- hose spectacles are these? Oh, they're my granny's.
A w   B v
C j   D c
- A bom   exploded just near the bridge.
A j   B d
C b   D p
- The spirit of a dead person is called a g ost.
A u   B h
C k   D e
- Do you hear someone   nocking at the window?
A k   B c
C q   D s
- His   nowledge of the subject is rather poor.
A q   B c
C k   D p
- The clock strikes every   our.
A j   B h
C l   D q
- I'm afraid he's caught   neumonia.
A p   B b
C f   D h

	A	B	C	D

	A	B	C	D

	A	B	C	D

	A	B	C	D

	A	B	C	D

	A	B	C	D

	A	B	C	D

	A	B	C	D